

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/126/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312217688
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312217688.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi: Slovenská republika a v jej mene konajúce Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 18. 02. 2014 č. k. 15C/31/2013-72 a uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 11. 02. 2015 č. k. 15C/31/2013-90, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.
- II. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdzuje.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáhal zaplatenia sumy 125,- eur ako náhrady škody a sumy 461,- eur ako nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Levice v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 16Er/598/2010. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie právne oprel o ust. § 3 ods. 1 písm. a/, d/, § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1., § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1-3 a § 19 ods. 1, 3 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ako i ust. § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) v znení účinnom do 31. 05. 2011. Z hľadiska skutkového stavu mal za preukázané, že v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 16Er/598/2010 podal súdny exekútor dňa 16. 07. 2010 žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a uznesením Okresného súdu Levice (ďalej len „exekučný súd“) zo dňa 26. 10. 2010 č. k. 16Er/598/2010-17 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 28. 01. 2011 č. k. 6CoE/79/2010-37 bola žiadosť exekútora zamietnutá. Exekučný súd uznesením zo dňa 21. 07. 2011 č. k. 16Er/598/2010-41 exekúciu zastavil a súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal. Konštatoval, že nezistoval, či došlo k prietahom v konaní, ale či bola dodržaná zákonná 15 dňová lehota na vydanie rozhodnutia a či bol daný dôvod na náhradu škody, resp., či vôbec nejaká škoda vznikla. Dôvodil, že v prejednávanej príhode nezistil, že by došlo postupom Okresného súdu Levice k nesprávnemu úradnému postupu, nakoľko žiadosť o vydanie poverenia bola zamietnutá, a pre vydanie takéhoto rozhodnutia nie je uvedená žiadna zákonná lehota. Navyše poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ nepreukázal vznik škody v dôsledku ním tvrdeného oneskoreného rozhodnutia súdu a ani ním tvrdenú škodu nešpecifikoval. Záverom zdôraznil, že exekučný súd bol oprávnený a súčasne povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci neúčinnosť a teda nezáväznosť tohto exekučného titulu, poukazujúc na ust.

§ 44 ods. 2 EP. Rozhodnutie o trovách konania oprel o ust. § 142 ods. 1 OSP a odporcovi, ktorý mal vo veci úspech, náhradu trov konania nepriznal, pretože ich náhradu nežiadal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a postupom súdu účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal, že súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na základe a s použitím novej právnej úpravy obsiahnutej v ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z., ktorá sa stala súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a teda po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, hoci pri svojom rozhodovaní bol viazaný ust. § 9 ods. 1 v znení zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z. z. Svojím rozhodnutím de iure a de facto tak aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Poukázal tiež na to, že súd prvého stupňa vôbec nevysvetlil svoj názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, i napriek tomu, že zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty a za situácie, že exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie totiž nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Ďalej argumentoval, že súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a jeho povinnosťou je aplikovať platné právo a navyše jeho úvahy negujú stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, nárast ekonomickej trestnej činnosti, atď. Rovnako tak Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok spôsobom vyhovujúcim požiadavkám čl. 6 ods. 1, ktorý zahŕňa aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote a pokiaľ súd a ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie, tento nedostatok mu nemôže byť dávany za vinu. Za prejav nesústredenej činnosti súdu prvého stupňa označil jeho presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom v súvislosti s výsledkom konania, nakoľko vyhodnocoval skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáha zaplata sumy 125,- eur z titulu náhrady škody a sumy 461,- eur z titulu nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci vzniknutých mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Levice v exekučnom konaní vedenom na označenom súde pod sp. zn. 16Er/598/2010. Nesprávny úradný postup navrhovateľ vzhľadom na nevydaní rozhodnutia o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej 15-dňovej lehote a v prieťahoch v konaní pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pretože k vydaniu rozhodnutia došlo s omeškaním viac ako 250 dní.

Na námietku odvolateľa, ktorý okrem nesprávneho právneho posúdenia veci, ako aj neúplne zisteného skutkového stavu vytýkal i odňatie mu možnosti konať pred súdom, ako i vzhľadom na zákonnú povinnosť odvolacieho súdu skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 221 OSP, zaoberal sa odvolací súd prioritne otázkou, či konanie v danej veci netrpí niektorou z väd vymenovaných v § 221 ods. 1 písm. a) - g) OSP (či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať alebo o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným).

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 221 ods. 1 písm. f/ OSP je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručuje v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj článok 46 a nasl. Ústavy SR a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.). Základnou zásadou civilného procesu je zásada ústnosti, ktorej prejavom je povinnosť súdu nariadiť na prejednanie vecí samej pojednávanie okrem prípadov, ak to vylučuje zákon (§ 115a OSP) alebo celkom výnimočne osobný predpis. Prejednanie vecí bez nariadenia pojednávania predstavuje výnimku zo zásady ústnosti a priamosti civilného procesu. Na to, aby súd mohol rozhodnúť vo veci samej bez nariadenia pojednávania, musia byť kumulatívne splnené nasledujúce podmienky: a/ rozhodnutie vo veci samej nie je v rozpore s požiadavkami verejného záujmu, b/ vo veci možno rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi, c/ účastníci s rozhodnutím vo veci bez pojednávania súhlasia alebo sa výslovne práva na verejné prejednanie vecí vzdali. Zároveň má súd mandukačnú povinnosť poučiť účastníkov o možnosti vzdať sa práva na verejné prejednanie vecí, ako aj práva na rozhodnutie vecí bez nariadenia pojednávania. Súd je povinný poučiť účastníkov aj o skutočnosti, že vzdanie sa práva na rozhodnutie vo veci bez nariadenia pojednávania, ako aj vzdanie sa práva na prejednanie vecí sa vzťahuje nielen na konanie na súde prvého stupňa, ale aj na odvolacie konanie.

V prejednávanej veci obsah spisu preukazuje, že navrhovateľ podal návrh na začatie konania dňa 28. 09. 2012. Dňa 08. 01. 2013 (č. l. 16 spisu) bol daný pokyn na doručenie rovnopisu uznesenia zo dňa 18. 10. 2012 č. k. 11NcC/525/2012-11 účastníkom konania a návrhu na začatie konania odporcovi so žiadosťou o vyjadrenie sa k nemu v lehote 10 dní odo dňa jeho doručenia. Doručenky od oboch účastníkov konania v spise sa nenachádzajú. Následne súd prvého stupňa po pripojení exekučného spisu vo veci rozhodol rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil bez nariadenia ústneho pojednávania dňa 18. 02. 2014.

Podľa § 115a ods. 1 OSP na prejednanie vecí samej nie je potrebné nariaďovať pojednávanie, ak to nie je v rozpore s požiadavkou verejného záujmu a ak možno vo veci rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi a účastníci s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania súhlasia alebo sa výslovne práva na verejné prejednanie vecí vzdali.

Súhlas účastníkov s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania alebo výslovne vzdanie sa práva na prejednanie vecí sa vzťahuje aj na odvolacie konanie. O tejto skutočnosti musia byť účastníci konania poučení (§ 115a ods. 3 OSP).

Vychádzajúc z vyššie citovaného zákonného ustanovenia je zřejmé, že je výnimkou zo zásady ústnosti a priamosti Občianskeho súdneho poriadku, t. j. civilného procesu a na jeho aplikáciu musia byť splnené kumulatívne tri základné podmienky. K týmto patrí: a/ rozhodnutie vo veci nie je v rozpore s verejným záujmom, b/ vo veci možno rozhodnúť len na základe listinných dôkazov a c/ účastníci s rozhodnutím vo veci bez pojednávania súhlasia alebo sa vzdajú výslovne práva na verejné prejednanie vecí. Zároveň zákonodarca zakotvil

i povinnosť súdu poučiť účastníkov o možnosti vzdať sa práva na verejné prejednanie vecí, ako aj práva na rozhodnutie vecí bez nariadenia pojednávania. V tejto súvislosti je potrebné tiež uviesť, že citované zákonné ustanovenie bolo zmenené zák. č. 335/2002 Z. z. s účinnosťou od 01. 01. 2013, kedy do ustanovenia § 115a OSP bol vložený ods. 2 (dovtedajší ods. 2 bol označený ako ods. 3), podľa ktorého pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch. Rovnako tak bolo zmenené dovtedajšie znenie § 200ea ods. 1 OSP, podľa ktorého, ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 500 eur, od toho okamihu ide o drobný spor tak, že suma 500 eur bola nahradená sumou 1.000 eur. Odvolací súd zastáva názor, že s ohľadom na absenciu prechodných ustanovení k novele vykonanej zák. č. 335/2012 Z. z. je potrebné postupovať vo veciach začatých pred jej účinnosťou podľa predpisu platného v čase začatia konania a aj v prípade drobných sporov, v ktorých nie je potrebné nariaďovať pojednávanie, musia byť splnené základné podmienky pre vyhlásenie rozhodnutia bez prejednania vecí. V danom prípade však súd prvého stupňa, ktorý rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania, podmienky na aplikáciu tohto ustanovenia splnené nemal, keď si nespĺnil svoju povinnosť najskôr poučiť účastníkov konania o možnosti vzdať sa práva na verejné prejednanie vecí, ako aj práva na rozhodnutie vecí bez nariadenia pojednávania a nejednalo sa ani o drobný spor, pretože išlo o konanie začaté dňa 28. 09. 2012. Navyše, zo spisu nie je zřejmé, či súd dodržal vo veci zákonný procesný postup (§ 114 ods. 2 OSP) a doručil rovnopis návrhu na začatie konania odporcovi, keď v spise absentuje doručienka od odporcu

preukazujúca túto skutočnosť. Súd prvého stupňa vyhlásením rozhodnutia bez verejného pojednania veci za daného stavu zmaril tým legitímne očakávania účastníkov konania. Týmto svojim postupom tak odňal účastníkom konania možnosť konať pred súdom a tým i právo na spravodlivý proces, čím zaťažil svoje konanie vadou podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP), v ktorom súd prvého stupňa po odstránení vyššie uvedených väd vo veci opätovne rozhodne, pričom svoje rozhodnutie i náležitým spôsobom odôvodní, vyporiadajúc sa v ňom i so všetkými námietkami odvolateľa vznesenými v jeho odvolaní. Zároveň rozhodne i o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 224 ods. 3 OSP).

Predmetom tohto odvolacieho konania je i uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým uložil navrhovateľovi povinnosť v lehote 3 dní od jeho právoplatnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 20,- eur a to príkazom na úhradu na účet súdu s tým, že súdny poplatok je vyrubený podľa položky č. 7a písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov a § 5 ods. 1 písm. a/, § 6 ods. 1, § 7 ods. 10 a § 8 ods. 4 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

Aj toto uznesenie včas podaným odvolaním napadol navrhovateľ a žiadal, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zrušil. Napadnuté uznesenie označil za nepreskúmateľné pre úplnú absenciu dôvodov jeho vydania. V tejto súvislosti poukázal na to, že prvostupňový súd len uviedol, že súdny poplatok je vyrubený podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ktorá však určuje len poplatok za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a nie i spoplatnenie ďalších úkonov vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a pod., ako je tomu pri položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. V tejto súvislosti poukázal i na dôvodovú správu k hlavnému návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch a to jej čl. II. bod 3, podľa ktorého žaloby sa budú spoplatňovať podľa položky č. 1 Sadzobníka súdnych poplatkov, ako i odôvodnenie pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu časti poslancov, ktorým došlo k zavedeniu spoplatnenia žaloby paušálnym poplatkom 20,- eur. Argumentoval, že v danom prípade podal proti rozsudku odvolanie a nie žalobu, a preto nemohol byť vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za jeho podanie, keďže súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Argumentačne svoje závery podoprel i rozsudkom NS SR z 29. 03. 2007 sp.zn. 4Cdo 39/2007. Tvrdil, že v rozpore so zák. č. 71/1992 Zb. mu bola uložená poplatková povinnosť, i keď ju nemal, keďže nie je jasne a jednoznačne stanovená týmto zákonom poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, pričom použitie analógie legis v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vzhľadom na čl. 59 ods. 2 Ústavy je vylúčené. Takéto konanie zo strany súdu označil za zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a/ Ústavy SR, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona. Navyše podľa ust. § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 09. 2012. V danom prípade konanie začalo pred 01. 10. 2012, a preto v súvislosti s podaným odvolaním je potrebné aplikovať právny stav platný do 30. 09. 2012, dokedy bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom podľa ust. § 4 ods. 1 písm. k/ Zákona o súdnych poplatkoch od poplatku vecne oslobodené.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „Zákon o súdnych poplatkoch“) súdne poplatky (ďalej len „poplatky“) sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len „poplatkový úkon“) uvedené v Sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „sadzobník“), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ (§ 5 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch).

Podľa § 6 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len „percentná sadzba“) alebo pevnou sumou.

Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku (§ 6 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch).

Podľa § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Podľa Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu Zákona o súdnych poplatkoch bod I. poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, položka 7a zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je súdny poplatok 20,- eur.

Úvodom je potrebné poznamenať, že do účinnosti novely Zákona o súdnych poplatkoch vykonanej zák. č. 621/2005 Z. z. boli podľa § 4 ods. 1 písm. c/ súdne konania vo veciach náhrady škody spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom oslobodené od poplatku. Uvedená novela však od 01. 01. 2006 toto vecné oslobodenie vypustila, čo dôvodová správa odôvodnila reakciou na neúmerný nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z. Zároveň v Sadzobníku súdnych poplatkov v položke 7a bol zavedený nový paušálny poplatok za žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom vo výške 3.000,-Sk. Ďalšou novelou Zákona o súdnych poplatkoch vykonanou zák. č. 273/2007 Z. z. účinného od 01. 07. 2007 bolo ust. § 4 ods. 1 doplnené o písm. k/, ktorým bolo opätovne zavedené oslobodenie súdnych konaní vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku zároveň s vypustením položky 7a zo Sadzobníka súdnych poplatkov. Posledná zmena v tomto smere bola uskutočnená zák. č. 286/2012 Z. z., ktorým sa zmenil Zákon o súdnych poplatkoch s účinnosťou od 01. 10. 2012 a ktorým bolo z ust. § 4 ods. 1 vypustené písm. k/ a v Sadzobníku súdnych poplatkoch za položku 7 bola vložená položka 7a v znení, podľa ktorého zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je sadzba poplatku 20,- eur, čím zákonodarca reagoval podľa dôvodovej správy k tejto novele na nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z. na súdoch. Znamená to potom, že po 01. 10. 2012 konania vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nie sú oslobodené od poplatkovej povinnosti, a preto navrhovateľovi v súvislosti s podaním takéhoto návrhu, ktorý je v zmysle § 2 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch poplatníkom, vzniká podľa § 5 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť. Rovnako tak sa poplatníkom v týchto veciach v zmysle § 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch stáva i ten, kto podal odvolanie, resp. ten, kto podal dovolanie, ktorým obdobne poplatková povinnosť podľa § 5 ods. 1 písm. a/ vzniká podaním odvolania a dovolania. V tomto smere navrhovateľom predkladané úvahy, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a nie i ďalšie úkony vo veci samej, akým je i odvolanie, odvolací súd nezdiala. V tejto súvislosti poznamenáva, že tieto nielenže sú rozporné s vyššie citovanou zákonnou úpravou, ale je ich potrebné hodnotiť ako tendenčné a účelové, keď zákonodarca nad akúkoľvek pochybnosť v Zákone o súdnych poplatkoch za poplatníka v odvolacom konaní označuje odvolateľa a ani poznámka k položke 7a v Sadzobníku súdnych poplatkov jeho poplatkovú povinnosť nevyklučuje, resp. neurčuje iný režim (ako napr. poznámka k položke 13, spoločná poznámka k položkám 1, 2, 6, 7, 9, 14 a 16, poznámka k položke 9, atď.). I keď tvrdenie navrhovateľa o vylúčení analógie v poplatkových veciach je súladné s ustálenou

judikatúrou a odvolací súd ho ani nespochybňuje, uložením poplatkovej povinnosti za odvolanie voči rozhodnutiu vo veci samej v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nedochádza tak k svojvoľnému rozširovaniu okruhu úkonov podliehajúcich poplatkovej povinnosti a ani k použitiu analógie legis pri vyrubení súdneho poplatku. Neobstojí ani poukaz navrhovateľa na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo 39/2007 riešiaci právnu otázku, ktorá na daný prípad nedopadá.

Za situácie, že v prejednávanej veci ide o konanie na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom začaté na návrh navrhovateľa dňa 28. 09. 2012, t.j. pred účinnosťou zák. č. 286/2012 Z. z. a že odvolanie proti zamietajúcemu rozsudku súdu prvého stupňa navrhovateľ podal dňa 14. 05. 2014, t.j. po jeho účinnosti, je potom potrebné posúdiť vznik poplatkovej povinnosti navrhovateľa ako odvolateľa i z hľadiska prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 01. 10. 2012 a to § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch. Pri výklade tohto ustanovenia nemôže byť sporu o tom, že zmyslom tam uvedenej úpravy je vyňať niektoré úkony alebo konania z režimu spoplatňovania založeného zák. č. 286/2012 Z. z. Pre danú vec je preto určujúcim hľadiskom zaradenie úkonu, ktorý sa má spoplatniť pod niektorú z častí tejto zákonnej definície. Pri snahe o zodpovedanie tejto otázky si treba uvedomiť, že právna úprava súdnych poplatkov pracuje s legislatívnou skratkou „poplatkový úkon“, pod ktorú zahŕňa jednotlivé úkony alebo konania súdov vykonávané na návrh a tiež úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry. Pretože odvolanie je úkonom účastníka konania, je vylúčené, aby mohlo byť úkonom orgánu štátnej správy súdov alebo prokuratúry a rovnako tak nie je ani návrhom na vykonanie určitého úkonu súdom. Z charakteru odvolania vyplýva, že je návrhom na začatie osobitného konania a to konania odvolacieho. V súvislosti s poplatkovou povinnosťou navrhovateľa za odvolanie je takto potom rozhodujúce, či odvolacie konanie bolo začaté do 30. 09. 2012. Preukázateľne v tomto prípade odvolacie konanie začalo podaním odvolania navrhovateľom dňa 14. 05. 2014 a teda navrhovateľovi v súvislosti s podaním odvolania vznikla poplatková povinnosť. Preto správne súd prvého stupňa napadnutým uznesením vyrubil navrhovateľovi za podané odvolanie súdny poplatok aplikujúc tak platnú právnu úpravu účinnú v čase vzniku poplatkovej povinnosti a rovnako tak správne stanovil i výšku súdneho poplatku v sume 20,- eur v súlade s položkou 7a Sadzobníka súdnych poplatkov.

Reagujúc na námietku navrhovateľa uvádzanú v jeho odvolaní o nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa, odvolací súd len dodáva, že i keď súčasťou základného práva účastníka súdneho konania na súdnu ochranu a s ňou súvisiaceho práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ako i čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je i riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, tomuto právu zodpovedá i odôvodnenie rozhodnutia, ktoré nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi (porovnaj IV. ÚS 115/03). Podstatou súdneho rozhodnutia je totiž poskytovanie materiálnej právnej ochrany dotknutých práv a nie prepiaty formalizmus pri vyhotovení súdneho rozhodnutia. Hodnotiac preskúmané uznesenie súdu prvého stupňa vo svetle týchto záverov, odvolací súd považuje tvrdenie navrhovateľa o jeho nepreskúmateľnosti za nedôvodné. Predmetné rozhodnutie totiž obsahuje zákonom požadované náležitosti podľa § 169 ods. 1 OSP a to označenie súdu, ktorý ho vydal, účastníkov konania a veci, výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní, ako i deň a miesto vydania uznesenia. Z jeho odôvodnenia (bez ohľadu na to, že nie je obsiahnuté v oddelenej časti s výslovným uvedením nadpisu Odôvodnenie) tiež nad akúkoľvek pochybnosť plynie, že súdny poplatok bol navrhovateľovi vyrubený za odvolanie, v akej výške a podľa akých ustanovení Zákona o súdnych poplatkoch. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.